Р Е Ш Е Н И Е
№ 45086

гр. София, 16.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Второ отделение 37 състав,** в публично заседание на 10.11.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **12901** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 27а, ал. 1 – ал. 7 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет.).

Образувано е по жалба на Р. И. Н. срещу Заповед № ЗД/Д-С-ВР-031/01.10.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – В..

С жалбата се правят оплаквания липсата на мотиви, обосноваващи приложената мярка за закрила. Сочи се за липсата на изготвен социален доклад и извършен оценка по реда на чл. 9, ал. 1 ЗЗДет. Поддържа се, че жалбоподателката не е подписала декларация по чл. 24, ал. 3 ППЗЗДет., въз основа на която да са разяснени същността и последиците от настаняването на детето. Излагат се съображения за неизясняване на всички факти по случая. Оспорват се твърденията за липсата на емоционална връзка между детето и майката, проява на свръх контрол от родителя и ограничаване възможността за формиране на собствено мнение от страна на малолетната. Сочи за наличието на тревожност у детето да контактува с непознати лица.

Ответната страна - директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – В. изразява становище за неоснователност на жалбата и моли да се отхвърли.

Заинтересованата страна – малолетната Н. Й. Н., чрез назначеният процесуален представител адвокат И. изразява становище за основателност на жалбата.

След като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

От административната преписка се установява, че жалбоподателката Р. И. Н. е единствен родител на малолетната Н. Й. Н., [дата на раждане]

С доклад № 939/20.01.2026 г. на класния ръководител на 6 – ти Б клас в 16 ОУ „Р. Ж.“ се посочва,

че за учебната 2025/2026 година Н. Й. Н. има 214 извинени отсъствия по семейни и медицински причини и 7 неуважени отсъствия. Пояснява се за отсъствието на ученика от училище за периода от 20.11.2025 г. до 20.01.2026 г., за което родителят не предприема действия и представя бележка за отсъствията само при поискване на такава от класния ръководител.
С писмо № 375/20.01.2026 г. на директора на 16 ОУ „Р. Ж.“ се информира ДСП „В.“ за натрупания голям брой уважителни отсъствия на ученика от училище и опасността от отпадане. Изготвен е формуляр за прием на сигнал № СИГ/Д-С-ВР/15/21.01.2026 г. от отдел „Закрила на Детето“ към ДСП „В.“.
На 30.01.2026 г. е проведена среща между Р. И. Н. и социален работник, видно от представения протокол от същата дата.
На 31.01.2026 г. е съставен доклад за оценка на сигнала, в който се съдържа информация, че Р. И. Н. сама отглежда Н. Й. Н., тъй като другият родител е починал преди 12 години. Пояснява се, че детето има по – голяма сестра, която е била с мярка за закрила за минал период. Бабата и дядото по майчина линия са починали, а бабата и дядото по бащина линия са възрастни и рядко контактуват с внуците си. Жилищните условия, в които живее детето, са задоволителни, като е осигурен собствен кът. Майката била трудово ангажирана, но не споделяла доходите си. Заявила, че тя преценявала кое е полезно за нейните децата. Насърчавала най – малката си дъщеря да ходи на училище, но поради болки в коляното не посещавала учебни занятия, за което представила амбулаторен лист. Социалният работник сочи за проведена среща с личния лекар, който заявил за насочване на детето към ортопед и издаването на извинителни бележки.
В доклада се сочи, че майката е ограничила контактите на децата си с връстниците и същите контактуват само с децата от училище. Споделила, че няма нужда да ползва подкрепа от социална услуга. Заявила още за преместването на детето в самостоятелна форма на обучение или ще смени училището. На жалбоподателката били разяснени задълженията да осигурява образователни потребности на детето.

С писмо от 03.02.2026 г. на директора на ДСП „В.“, с която се информира директора на 16 ОУ „Р. Ж.“ за констатиране на риск в семейната му среда и за отворена работа по случая.

На 05.02.2026 г. е изготвен е Доклад за оценка на случая и предприемане на мярка за закрила спрямо дете, в който са изцяло преповторени констатациите от първия доклад. Допълнително се сочи, че родителят е осигурил дрехи съобразно сезона и възрастта. Осигурени са нужните пособия за правилното протичане на учебния процес (закупени са учебни помагала, изготвен е график за учене и почивка). Детето проявявало интерес към рисуването и майката подкрепяла развитието на този талант. Същото се хранило правилно, съобразно възрастта. Б. потребности на детето са задоволени.
В доклада от 05.02.2026 г. се дава допълнителна информация за проявена емоционална привързаност на детето към майката, за създадена принадлежност у детето към семейството и изграден позитивен образ за себе си. Семейството се изолирало от общността и прекъснало всякакви контакти с близки и роднини, поради което липсвала подкрепяща среда. Детето споделяло, че има приятели в училище. Същото трудно се изразявало и търсило подкрепа от майка си. Не отстоявало мнението си, а в разговорите със социалните работници е притеснително и отговоря плахо на зададените въпроси. Социалните работници са констатирали, че жалбоподателката не е в състояние да осигури подкрепяща среда за детето си, за да може същото да изгради и поддържа отношения на привързаност. Пълното ограничаване на социалните контакти водило до невъзможност детето да функционира сред връстниците си. Сочи се за неглижиране на образователните потребности на малолетната, дължащо си на интензивно чувство на отговорност да опази детето от всички външни вредни фактори.

С доклада от 05.02.2026 г. е констатиран риск за детето от отпадане от образователната система и риск за емоционалното състояние на детето. Според социалните работници, майката има нужда от изграждане на позитивни и гъвкави модели на родителско поведение и подкрепа за преодоляване на собствените си страхове и непроектирането им върху детето.
На 05.02.2026 г. е изготвена индивидуална оценка на потребностите на детето, според която детето има нужда от безопасна среда, където свободно да изяви и отстои своите желания и потребности. Същото има нужда от създаване и поддържане на приятелства. Налице е свръх протекция от страна родителя, която може да доведе до емоционални проблеми у детето. Нужна е социална работа в посока промяна на моделите на родителско поведението, тъй като е възможно детето да не успее да създаде механизми за взаимодействие с връстници, да изразява мнението си и да отпадне от образователната система.
Изготвен е социален доклад № СЛ/Д-С-ВР-983/05.02.2026 г., с който са повторени констатациите от доклада за оценка на случая и предприемане на мярка за закрила спрямо дете. Като основни проблемни зони е отразено изолирането на семейството и неглижиране на образователните потребности на детето. Констатирани са риск от отпадне от образователната система и риск за емоционалното състояние на детето.
Последвало е съставяне на План за действие от 05.02.2026 г., с който са заложени различни цели и дейности за тяхното постигане: 1. Осигуряване на базови потребности за детето чрез следните дейности: а). Осигуряване самостоятелно легло, спално бельо, шкаф за лични вещи, пространство за детето; б). Поддържане на хигиена в стаята и възпитаване на детето в самостоятелност; в). Осигуряване ежедневно разнообразна и здравословна храна, съобразена с възрастта и потребностите на детето /месо, зеленчуци, плодове/; г). Осигуряване на дрехи и обувки съобразно ръста, пола и сезона и принадлежности за лична хигиена на детето; 2. Гарантиране на здравните потребности чрез следните дейности: а). Осигуряване на профилактични прегледи на детето при личен лекар и предоставяне информация за неговото здравословно състояние на ОЗД; б). Съблюдаване на спазването на имунизационния календар; в). Осигуряване на своевременно лечение на детето при необходимост; г). Стоматологичен статус на детето и провеждане на лечение при необходимост; 3. Гарантиране правото на детето на образование чрез следните дейности: а). Осигуряване на ежедневно посещение на детето в детското заведение/редовно участие в онлайн обучение; б). Осигуряване на учебни помагала и пособия за учене на детето; в). Мотивиране на детето да спазва правила и норми в детското заведение; г). Развитие на детето съобразно неговите възможности и мотивирането му за включване в дейности свързани с неговите интереси и потребности, кръжоци, спортни секции и други; 4. Осигуряване на емоционалните потребности на детето и подкрепа при изграждане на идентичност чрез следните дейности: а). Включване на детето в подготовката и празнуването на семейни празници и обичаи; б). Консултиране на детето и на родителя, относно възможността детето да бъде насочено към социална услуга при нужда/ издаване на направление; в). Изграждане и укрепване на доверителна връзка между родителя и детето, предразполагане към споделяне; г). Изграждане и поддържане на приятелства чрез предоставяне на възможност за комуникация с деца на нейната възраст; д). Осигуряване на защитено пространство за споделяне на лични преживявания и емоции; е). Празнуване на рожден ден на детето; 5. Осигуряване на сигурна и стабилна среда за детето чрез следните дейности: а). Консултиране на майката по ЗСУ, при заявено от нея желание/при нужда - издаване на направление/заповед; б). Консултиране на родителя за подходи при възпитанието и отглеждане на детето и идентифициране на нови стратегии за въвеждане на правила и граници, които не подлагат на риск здравето на детето и неговото достойнство, консултиране относно подходящи поведенчески стратегии за контролиране

на емоциите; в). Организиране на екипни срещи с доставчик на социална услуга в общността.
С писмо от 10.02.2026 г. на директора на 16 ОУ „Р. Ж.“ се информира ДСП „В.“ за подадено заявление от Р. И. Н. за преместване на Н. Й. Н. в 140 СУ „И. Б.“.
С писмо от 23.03.2026 г. на директора на 140 СУ „И. Б.“ се информира ДСП „В.“ за натрупани 49 броя неизвинени отсъствия на детето и изразено желания не родителя за преместване на детето в самостоятелна форма на обучение. Информира се още за открито производство по налагане на санкция „Предупреждение за преместване в друго училище“. Изготвен е формуляр за приемане на сигнала.
На 30.03.2026 г. социалните работници са изготвили доклад за оценка на сигнала, подаден на 23.03.2026 г., в който е отразена проведена среща с жалбоподателката и нейната дъщеря. Родителят е заявила, че насърчава малолетната да посещава учебни занятия, но същата се нуждаела от привикване към обстановката, дължащо се на ниската социализация и липсата на способност за общуване със съучениците. Не посочвала причини за подаване на бележки за извинение на отсъствията по домашни причини. Майката дала информация, че детето посещава психолог, за което отказала да подпише декларация за ползване на социална услуга в общността.
С писмо от 09.06.2026 г. на директора на 140 СУ „И. Б.“ се информира ДСП „В.“ за отсъствието на Н. Й. Н. от училищната среда и за подадени медицински документи, удостоверяващи причини за част от отсъствията. Налице е риск за невъзможност за формиране на годишна оценка.
На 15.06.2026 г. социален работник по реда на чл. 29 ППЗЗДет е информирал родителя за задълженията си спрямо детето, сред които са полагане на грижи, свързани с образованието.
С доклад от 24.07.2026 г. на директора на 140 СУ „И. Б.“ се информира ДСП „В.“ за наличието на отсъствия на Н. Й. Н. от учебни занятия през втория срок, както следва: 336 извинени отсъствия и 73 отсъствия без уважителна причина. Сочи се, че през краткият период, в който детето е посещавала училище, същото се включвало спокойно в училищния процес, общувало е свободно със съучениците и учителите и не проявявало поведение, пораждащо затруднения адаптация и негативно отношение към училищната среда. Същевременно майката не давала последователни обяснения за отсъствията.
На 29.07.2026 г. социалните работници са изготвили доклад за оценка на сигнала, подаден през м. юли 2026 г. Според доклада е проведена е среща с майката, на която същата споделила, че не може да мотивира дъщеря си да посещава училище, тъй като имала затруднения в адаптацията и не одобрявала поведението на съучениците си. Допълнително майката не водила детето на срещите със социалните работници и не поела ангажимент да осигури присъствието на ученика на поправителните сесии. Родителят дава информация за провеждани срещи с психолог и психиатър.
Подадено е заявление вх. № СЛД-С-ВР/983/30.07.2026 г. от Р. И. Н. за ползване на следните социални услуги от страна на детето: „Информиране и консултиране. Обучение за придобиване на умения. Терапия и рехабилитация“.
Изготвен е социален доклад № СЛД-С-ВР/983/30.07.2026 г., в който е коментирана готовността на Р. И. Н. да се включи в консултативни процеси и се прави предложение за издаване на направление за ползване на социална услуга.
Издадено е направление № НП/Д-С-ВР-038/30.07.2026 г. от директора на ДСП „В.“, с което детето Н. Н. е насочена за ползване на следната социална услуга в Център за обществена подкрепа: „Информиране, консултиране“ и „терапия и рехабилитация“. Същото е изпратено на ЦОП „Н. за малките“, като и изискано представяне на доклад за резултатите от проведената социална услуга.
На 31.07.2026 г. е изготвен протокол от проведена среща на мултидисциплинарен екип, на която е

обсъждано предприемане на действия по случая, тъй като детето е в риск.
С писмо от 31.07.2026 г. е изискана информация от лекари, преглеждали детето.
Налична е справка от НБД за родствената връзка на Н. Н.: майка - Р. И. Н., баща – починал и сестра – И. Н., родена през 2006г., а от бабите и дядовците – Н. В. и В. В. (останалите са починали).
На 25.09.2026 г. е изготвен протокол от проведена повторна среща на мултидисциплинарен екип, като в изготвения план за действие е заложено прилагане на мярка по чл. 26 ЗЗДет. (да се изведе от семейната среда) в 7- дневен срок и насочване към мярка за закрила по чл. 23, т. 12 ЗЗДет. (насочване към подходящи социални услуги в общността) в 10-дневен срок.
С писмо от 25.09.2026 г. е изискана информация от ДСП – Е. за възможността за настаняване на детето при близки роднини, а именно при В. В..
По преписката е налична Оценка за потребностите на детето от 24.09.2026 г., изготвена от ЦОП „Н. за малките“, което по повод издаденото направление за ползване на социална услуга. Отразена е извършено обследване на детето от психолог, на което специалистът констатира желанието на детето да остане в дома си, да продължи психологическата работа в семейна среда, нежелание да бъде извеждано от семейството и липсата на страх от майка си. Сочи се за значително ограничаване общуването на детето с връстници, но запазване интереса към същите и наличието на една значима приятелска връзка (изразява желание за срещи с приятелската си). Дава информация за наличието на данни за високи нива на тревожност и чувство на вина у майката по отношение на родителската роля.
От ЦОП „Н. за малките“ като потребности се сочи следното: 1. Да изразява мнение без присъствието на майката и без натиск за отваряне на вратата или незабавен физически контакт; 2. Продължаване на постепенното изграждане на терапевтичен/работен алианс; 3. Необходимо е да бъде изяснен характерът, интензитетът, съдържанието и функционалното влияние на страха, включително дали той е ситуационно обусловен или има по-широк характер; 4. Продължителното отсъствие от училище налага план за постепенно възстановяване на образователното включване, съобразен с актуалното емоционално състояние и готовността на детето; 5. Постепенно увеличаване на възможностите детето да взема решения, да извършва подходящи за възрастта дейности самостоятелно и да придобива опит, че може да се справя извън непосредствения контрол на възрастен; 6. Подкрепа за подобряване на комуникацията между майката и детето, включително намаляване на прекомерното говорене/контрол и увеличаване на пространството за самостоятелно изразяване на детето.
От ЦОП „Н. за малките“ се дава допълнително информация за следното: 1. заявено желание на детето да остане в дома; 2 детето не определя майката или сестрата като заплашващи; 3. има приятелка и поддържа социален контакт с нея; 4. излиза извън дома и използва обществен транспорт; 5. има запазени интереси и предпочитания; 6. демонстрира способност да комуникира, да поставя граници и да заявява несъгласие; 7. постепенно разширява взаимодействието с психолога и изразено желание за продължаване на психологическата работа; 8. Заявено желание и възможност за връщане към училищното обучение; 9. Наличие на реалистична представа за необходимостта за наваксване на учебен материал;
От ЦОП „Н. за малките“ като препоръки се сочи следното: 1. Продължаване на психологичната работа в настоящия приемлив за детето формат; 2. Да се запази възможността детето да комуникира без присъствието и непосредствения контрол на майката; 3. Да се работи за увеличаване на чувството за сигурност и автономност; 4. Да се проведе допълнителна оценка на тревожността и нейното съдържание; 5. Да се изследва връзката между тревожността, избягването и отказа от училище; 6. Да се проведе работа с майката за намаляване на

свръхкорективните и контролиращи взаимодействия и за увеличаване на възможностите детето да бъде изслушвано и да упражнява подходяща за възрастта си самостоятелност; 7. Да се обсъди с училището план за постепенно възстановяване на образователното включване, след като бъде определено подходящото за детето темпо; 8. Да се подкрепят позитивните отношения с връстници като наличен защитен ресурс.

Като заключение от ЦОП „Н. за малките“ се посочва, че детето демонстрира значима потребност от сигурност, предвидимост, автономност и постепенно изграждане на доверие с връстниците и институциите.

По преписката са налични писма от различни ДСП в страната, с които дават информация за липсата на подходящи приемни семейства.

Приложен е сигнал от 25.09.2026 г. на директора на 140 СУ „И. Б.“, с която се уведомява ДСП „В.“, че Н. Н. има 40 неизвинени отсъствия за учебната 2026/2027 година.

С писмо от 01.10.2026 г. на директора на 140 СУ „И. Б.“, се дава информация пред органа за подадено заявление от жалбоподателката за преместване на Н. Н. в друго училище – 141 ОУ „Народни будители“.

Последвало е изготвяне на доклад от 30.09.2026 г. за оценка на постъпилия сигнал, в който се посочва, че на социалните работници не е осигурен достъп до детето. Установено е, че детето не посещава училище, а на своя приятелска от класа същото споделило, че майката забранявала да посещава учебни занятия.

Съставен е доклад изх. № СЛ/Д-С-ВР/983 от 30.09.2026 г. за оценка на постъпилия сигнал и предприемане на мярка за закрила спрямо детето, в който се описва подробно фактическата обстановка, констатирана нееднократно в предходните доклади, поради което съдът намира за ненужно да я преповтаря отново.

В доклада като проблемни зони са определени следните обстоятелства: Изолирането на семейството от социума; Неглижиране на образователните потребности на детето от страна на майката; Ограничаване излизанията на детето от дома си; прояви на свръх обгрижване. Като нужда за детето се сочи предоставянето на сигурна и стабилна среда, в която дългосрочно да се отглежда и възпитава детето, и която да обезпечава нейната сигурност и емоционална стабилност. Констатирано е подходящо място, отговарящо на профила на детето в ЦНСТДБУ „Л. К.“, [населено място]. В доклада се сочи за риск за живота и здравето на детето, риск за емоционалното състояние на детето и риск от отпадане от образователната система. Направено е предложение за временно настаняване на детето в ЦНСТДБУ „Л. К.“.

Съставен е план за действие от 30.09.2026 г., с който са заложени следните дейности: 1 Проучване на възможностите за настаняване на детето в подходяща социална среда и 2. Подготовка на детето по подходящ начин за предстоящата промяна.

Последвало е издаване на оспорената Заповед № ЗД/Д-С-ВР-031/01.10.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – В., с която на основание чл. 27, ал.1, вр. чл. 25, ал. 1, т. 2 и т. 4 ЗЗДет, вр. чл. 33 ППЗЗДет е настатнено временно детето Н. Й. Н. в социална услуга за резидентна грижа - ЦНСТДБУ „Л. К.“, [населено място], със срок до произнасяне на съда с решение или до промяна на обстоятелствата.

Органът се е позовал на доклад изх. № СЛ/Д-С-ВР/983 от 30.09.2026 г., за което е направил извод за установени данни за трайна социална изолация на детето, ограничаване на контактите му с връстниците, продължително непосещаване на училище, както и системно възпрепятстване на достъпа на социалните работници до него. Сочи се за наличието на данни за емоционална дистанция в отношенията между детето и единствения му родител, ограничена възможност за свободно формиране и изразяване на мнение от страна на Н. Н., както и проява на свръх контрол

и ограничаване на социалните ѝ контакти. Прието е, че независимо от предприетите действия от страна на ОЗД „В.“ и поетите ангажименти от майката, необходимият достъп до детето не осигурен, като паралелно с това продължава трайното му непосещаване на училище и социалната му изолация.
Органът е направил извод за наличието на риск за живота, здравето и безопасността на детето, както и риск от увреждане на психо – емоционалното му състояние и риск от отпадане от образователната система. Позовал се е на това, че предприетите до момента мерки за закрила не дават резултат.
Органът е достигнал до извод, че семейството е изолирано от членовете на разширеното семейство и не са установени близки и роднини, които да заявят готовност за поемане на грижи. Допълнително се сочи, че ЦНСТДБУ „Л. К.“, [населено място] се намира близо до дома на детето, а това ще позволи поддържане на редовен контакт с майката.
Изготвен е социален доклад от 02.10.2026 г., в която се описва обстановката по предаване на детето във връзка с издадена оспорена заповед за временното настаняване на детето.
С писмо от 07.10.2026 г. на директора на 141 ОУ „Народни будители“ се уведомява ДСП „В. за подадено на 28.09.2026 г. заявление от Р. Н. за записване на детето в самостоятелна форма на обучение, към което е приложен протокол на ЛКК с препоръка за самостоятелна форма на обучение, дължащо се на разстройство на социалното функциониране в детството. Приложен е протокол от заседание на Педагогическия съвет, на което е взето решение за преминаване на Н. Н. в самостоятелна форма на обучение.
На 08.10.2026 г. е извършен преглед на детето, на който не са констатирани здравословни проблеми.
На 09.10.2026 г. е подадена молба от жалбоподателката за реинтеграция на детето в семейна среда, което е наложило и съставяне на Индивидуална оценка за потребностите на детето, План за действие и социален доклад и график за срещи.
На 09.10.2026 г. е издадено направление от ДСП „В.“, с което жалбоподателката е насочена за ползване на социална услуга в ЦОП, свързана с „информиране и консултиране“, „обучение за придобиване на умения“ и „посредничество и застъпничество“ с цел оценка на родителския ѝ капацитет.
В съдебно заседание е представен социален доклад от 30.10.2026 г., в който подробно се описва фактическата обстановка по случая. Социалните работници дават информация за провеждането на срещи между майката и детето, но същото бързало да ги прекрати, за да се върне при връстниците. Допълнително детето заявявало, че се радва от провежданите срещи, но след тях се чувствало объркано и с чувства на вина. Сочи се за необходимост жалбоподателката да се консултира с психиатър с оглед споделеното състояние на изоставеност и безпомощност. Дава се информация, че малолетната не е близка със своята сестра. Пояснява се, че детето започнало да контактува с връстници и заявило желание да посещава училище.
С писмо изх. № 40/23.10.2026 г. на ЦНСТДБУ „Л. К.“ се посочва, че адаптацията на детето преминава плавно и безпроблемно, същото общува свободно с другите деца. Приело с радост записването ѝ в редовна форма на обучение в 137 СУ. Детето споделило, че от малка яде ластици, найлонови торбички, малки мъниста, за което е записан час при психиатър. Срещите между майката и детето са кратки и не се наблюдава емоционална близост и топлина. Детето бързало да прекрати контакта с довод, че има интересни занимания с други деца.
Представено е Информационно становище, изготвено от ЦОП „Н. за малките“, което е повод издаденото направление за социална услуга. В същото се посочва за проявена готовност и преосмисляне на взаимодействието с институциитеот страна на Р. Н., както и да оказва

образователна подкрепа на детето. Налице е надграждане на разбирането за значението на личното пространство, самостоятелността и участието на детето в вземането на решения.
По делото е изслушано детето в присъствието на социален работни и без участието на страните и техните процесуални представители. Малолетната споделя, че не е искала да ходи на училище, въпреки че майка ѝ казвала да ходи на училище и да отваря учебниците, но след време я записала в самостоятелна форма на обучение. Дава информация, че си има приятелка от училище, с която се виждат и комуникира. Не се среща с баба си и дядо си, тъй като са в [населено място], настанени в дом за стари хора. Дава информация, че преди е осъществявала контакт с баба си Т., когато е ходила на море в [населено място] заедно с майка си. Споделя за предходни посещения при психолози. Споделя, че понякога майка ѝ досажда, както и че са ѝ скучни срещите в центъра за настаняване. Споделя обаче, че прегръща майка си и понякога готвят заедно. Дава сведение, че на рождения ѝ ден е купувана торта, но не го е празнувала с приятели. От една страна споделя, че ѝ харесва вкъщи, но от друга страна поддържа, че иска няколко дни да е в центъра за настаняване, а в останалото време да си е вкъщи. Споделя, че като малка е имала навик да поставя различни предмети в устата си и по невнимание да ги поглъща, което е без знанието на майката, но към настоящия момент твърди, че не го прави.
По делото е разпитана свидетелката А. Н., която дава информация, че жалбоподателката сама отглежда децата си и е трудово ангажирана. В останалата част показанията не дават информация за релевантни по случая факти, доколкото свидетелката през последните две години не е контактувала пряко с жалбоподателката и Н., т.е. няма непосредствени впечатление от полаганите грижи и нуждите на детето.
При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:
Жалбата е допустима. Същата е подадена от лице, имащо правен интерес, тъй като жалбоподателката е родител на детето. Подадена е в срока по чл. 27а. ал. 1 ЗЗакрД, тъй като актът е съобщен на 06.10.2026 г., а жалбата е депозирана на 15.10.2026 г.
Разгледаната по същество, жалбата е основателна.
Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.
Оспорената заповед е издадена от компетентен орган - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – В., [населено място], тъй като това е в неговите правомощия съгласно разпоредбата на чл. 27, ал. 1 ЗЗДет.
Спазена е установената от закона форма. Оспорената заповед е в писмена форма и отговаря на изискуемото законово съдържание, включително с отбелязване на правното и фактическо основание за издаването ѝ. От изложеното може да се направи извод за причините, които са довели издаването на заповедта.
В хода на административното производство са допуснати съществени процесуални нарушения, довели до неправилно приложение на материалния закон. От една страна не са изчерпани всички всички възможности за закрила в семейството, а от друга страна не е извършена цялостна преценка на желанията и чувствата на детето, неговите физически, психически и емоционални потребности. В частност въобще не е съобразена информацията от ЦОП „Н. за малките“, изготвена по повод предоставена социална услуга спрямо детето, според която детето демонстрира способност да комуникира, изразява желание за продължаване на психологическата работа и връщане към училищното обучение. Подходено е твърде формално, тъй като органът е преценил единствено факта дали детето посещава училище, за което направен извод, че родителят е отговорен. Въобще не е направен опит да се предприемат мерки спрямо майката,

имащи за цел формиране на нагласа и необходимост детето да посещава присъствено учебно заведение.
Основанието за прилагане на мярка за закрила чрез настаняване на детето извън семейството са изрично уредени в чл. 25, ал. 1 ЗЗДет., като органът се е позовал на т. 2 (чиито родители, настойници или попечители без основателна причина трайно не полагат грижи за детето) и т. 3 (което е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие).
Съгласно чл. 25, ал. 2 ЗЗДет настаняването на детето извън семейството се налага като мярка за закрила след изчерпване на всички възможности за закрила в семейството, освен в случаите, когато се налага спешното му извеждане. В случая не са изчерпани възможностите за закрила в семейството, а спешното извеждане на детето е осъществено въз основа на системните отсъствия на учебни занятия и твърдения за социалната му изолация. Вярно, че са налице данни за родителски дефицит от страна на жалбоподателката, доколкото същата не може да се справи с отсъствието на детето от училището и неправилната нагласа за присъствената форма на обучение. Органът не се е съобразил, че това отношение се дължи на проявен свръх контрол от страна на родителя спрямо детето, което е възможно да се преодолее чрез прилагане на адекватна мярка за закрила в семейна среда, регламентира в чл. 23, т. 1 ЗЗДет, а именно психологическа помощ на родител по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата. Мерките за закрила в семейна среда се прилагат, за да бъдат подпомогнати детето и семейството, в зависимост от възможностите за отглеждане и възпитание на детето. Органът е игнорирал тази възможност, тъй като спрямо майката не изчерпал възможността за коригиране на твърдяното поведение на родителия, т. е. да се преодолее родителския дефицит. Жалбоподателката също не е насочена и към адекватна социална услуга по реда на чл. 23, т. 2 ЗЗДет, насочена за повишаване на родителския капацитет (напр. „информиране и консултиране“, „обучение за придобиване на умения“ и „посредничество и застъпничество“). Такава е предоставена, но след издаване на заповедта (в случай на изразено несъгласие за предоставяне на социална услуга, органът има възможност за издаване на заповед по реда на чл. 20, ал. 4, т. 1 ППЗЗДет). Горното налага извод за нарушение на задължението по чл. чл. 25, ал. 2 ЗЗДет, поради което органът незаконосъобразно веднага е пристъпил към издаването на заповедта.
Целта на мерките за закрила е като краен резултат да се осигури нормалното развитие на детето. В негов интерес е то да бъде отглеждано в семейна среда и в случая не са изчерпани всички законни средства и способи за подпомагане на майката при упражняването на родителските й функции. Осигуряването на справедлив баланс между интересите на детето и тези на родителя, подпомагайки техните контакти е свързано с най-добрия интерес на детето.
Нормата на чл. 25, ал. 2 ЗЗДет има и друго проявление, което се изразява в това, че органът следва да провери дали приложена мярка за закрила е изчерпана. В случая спрямо детето е предоставена на 30.07.2026 г. мярка по реда на чл. 23, т. 2 ЗЗДет, изразяваща се предоставянето на социална услуга, свързана с консултации при психолог. Естеството на тази услуга изисква време, като органът не е изискал информация дали е изчерпана възможността за нейното прилагане. Още повече, че не е взета предвид Оценка от 24.09.2026 г. за потребностите на детето, изготвена на ЦОП „Н. за малките“, която е по повод издаденото направление за социална услуга. В същото изрично се сочат желанията на детето, емоционалната връзка на детето с майката, изразено желание за продължаване на психологическата работа, . заявено желание и възможност за връщане към училищното обучение. Тези обстоятелства са от значение, тъй като са свързани с изясняване на най – добрия интерес на детето по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗЗДет, който налага изясняване желанията и чувствата на детето, неговите физически, психически и емоционални

потребности. Единствено се сочи за „емоционална дистанция“, но не е отчетена съществуващата емоционална връзка на детето с майка си (прегръща я, готвят заедно, празнуват заедно лични празници и т.н.). Не е съобразена специфичната възраст, в която се намира детето и възможността за пренебрегване на родителя при провеждането на срещи в центъра (впрочем това са факти, осъществени след издаване на оспорената заповед и не могат да служат за допълване на мотивите).

Органът не направил и нужното да прецени как би се отразило извеждането на детето от семейството и по – конкретно емоционалната връзка с майката. Семейството по правило осигурява най-добрата среда за отглеждане и възпитание на детето, затова външната интервенция, осъществявана от органите за закрила, следва да е насочена към оказване на подкрепа на семействата и за приобщаването им към общността, а не за извеждане на детето от семейната среда. Настаняването в кризисни центрове следва да се използва само като крайна мярка за деца, които имат действителна неотложна нужда от психосоциална интервенция. Мярката за закрила на дете не цели прекъсване на връзката му с родителите, а защита на неговите интереси, поставени от законодателя над тези на родителите, независимо от оценката им за това. Не е отчетено това, че в случая майката е единственият родител на Н. и прекъсването на емоционалната връзка в малолетна възраст може да се отрази крайно негативно на психическото му състояние занапред.

Не без значение е, че с материалноправната разпоредба на чл. 33, ал. 1 ППЗЗДет. предвижда предприемане на спешно настаняване извън семейството в случаите, когато има опасност за здравето и живота на детето. В случая не са изложени абсолютно никакви факти и доказателства, сочещи застрашаване живота или здравето на детето. Непосещението на учебни занятия и ограничаван на социални контакти са свързани с правото на образование на детето и неговото емоционално състояние, но няма никакво отношение към твърденията за риск за живота и здравето.

Не се констатира и приложението на материалната норма на чл. 25, ал. 1, т. 2 ЗЗДет, която регламентира случаите, когато родители без основателна причина трайно не полагат грижи за детето. Според § 1, т. 6 от ДР на ЗЗДет, грижата е съвкупност от всички действия, произтичащи от правата и задълженията на родителите, които гарантират правата и защитата на интересите на детето. Безспорно задоволяването на образователни потребности и осигуряването на социални контакти са действия по полагане на грижи. Обаче § 1, т. 6 от ДР на ЗЗДет изисква съвкупност от всички действия, което налага преценка за останалите действия на родителя. В случая майката е осигурила сама останалите потребности на детето, свързани с жилищни и битови условия, храна, облекло и т.н. Не без значение това, че детето е в 7- ми клас, а проблемите са от 5 – ти клас, т. е. полагани са грижи в първите класове, свързани с образованието (проблемите с посещението може да се дължи и на особеностите на възрастта на детето). Не може да се отмине и обстоятелството, сочено в първия доклад, че майката е осигурила учебни помагала на детето. Установи се, че майката е осигурявала контакти на детето с психолози с цел формиране на правилни възгледи към образователния процес. По тези съображения сочената от органа поведение не може да се определи като „трайно неполагане на грижи“.

Не се констатира и приложението на материалната норма на чл. 25, ал. 1, т. 4 ЗЗДет, която регламентира случаите, когато детето е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие. Безспорно Н. Н. е дете в риск по смисъла на § 1, т. 11, б. „в“ и б „д“ от ДР на ЗЗДет, но не е жертва на насилие в семейна среда по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ППЗЗДет (разликата се налага и от нормата на чл. 36д, ал. 1 ЗЗДет чрез употребата на съюза „или“). Сочената ограничаване на социални контакти безспорно е индиция известен родителски дефицит,

но не следва да се разглежда като единствена предпоставка, доколкото са налице данни за наличието на значима приятелска връзка в училищната среда.
Липсва и сочената от органа системност в действията на жалбоподателката чрез възпрепятстване работата на социалните работници, доколкото такова е констатирано инцидентно с доклада от 30.09.2026 г. В тази връзка не е отчетено предходното поведение на майката, свърза с подаване на заявление за ползване на социална услуга от детето, провеждането на срещи между детето и психолог/социални работници.
Горното налага извод за основателност на жалбата, поради което следва да се отмени оспорената заповед.
По разноските:
С оглед изхода на делото и разпоредбата на чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателката има право да ѝ се заплатят направените разноските. Същата е заплатила 5,11 евро за държавна такса. Представен е договор за правна защита и съдействие, в който е уговорен хонорар от 1500 евро, като от същия е заплатен в брой 390 евро, а останалият размер ще заплати в по – късен момент. Съдът следва да се присъди единствено направените разноски към момента, т. е. 5,11 евро за държавна такса и 390 евро за адвокатски хонорар или общо 395,11 евро.
По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗД/Д-С-ВР-031/01.10.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – В..
ОСЪЖДА Агенция социално подпомагане да заплати на Р. И. Н. сумата в размер на 395,11 евро, представляваща направени по делото разноски.
Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: